

Fiche 4: Mededeling: Advies inzake de aanvraag door Kroatië van het lidmaatschap van de EU

Titel:

Mededeling van de Commissie: Advies inzake de aanvraag door Kroatië van het lidmaatschap van de Europese Unie

Datum Raadsdocument: niet bekend

Nr Raadsdocument: 8661/04

Nr. Commissiedocument: COM(2004) 257

Eerstverantwoordelijk ministerie: Ministerie van Buitenlandse Zaken i.o.m. SZW, EZ, LNV, FIN, VROM, V&W, JUST

Behandelingstraject in Brussel: COWEB, Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen (en Europese Raad).

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

Op 20 april jl. bracht de Commissie een advies uit over de lidmaatschapsaanvraag van Kroatië, die op 21 februari 2003 werd ingediend. Het advies zal via de gebruikelijke route in Brussel worden besproken, waarna de Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen (RAZEB) in juni een oordeel zal vellen over het advies. Als de RAZEB het positieve advies van de Commissie onderschrijft, kan de Europese Raad van juni Kroatië formeel de status van kandidaat-lidstaat verlenen en kan zij een beslissing nemen om de Commissie te vragen te starten met 'acquis screening' om te bezien in hoeverre de Kroatische wet- en regelgeving met die van de EU overeenkomt. 'Acquis screening' zal naar verwachting een half jaar duren. Na afronding van de 'acquis screening' volgt in de procedure normaal gesproken het openen van toetredingsonderhandelingen. Uiteindelijk doel van deze procedure is dat Kroatië in de toekomst lid wordt van de Europese Unie.

In het advies gaat de Commissie in op een drietal hoofdzaken (de Kopenhagen criteria):

1. Democratische rechtsstaat: De Commissie concludeert dat Kroatië een functionerende democratie is met stabiele instituties die een rechtsstaat garanderen. Verkiezingen in 2000 en 2003 zijn vrij en eerlijk verlopen. De oppositie kan zijn eigen rol spelen. De Commissie heeft geen grote problemen geconstateerd ten aanzien van de fundamentele rechten en vrijheden in Kroatië. De Commissie noteert dat Del Ponte heeft vastgesteld dat de samenwerking met het *International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia* (ICTY) volledig is, maar tekent daarbij aan dat dit zo moet blijven, met een specifieke verwijzing naar de noodzaak om generaal Gotovina op te sporen en uit te leveren aan het ICTY. Voorts concludeert de Commissie dat Kroatië een additionele inspanning moet leveren op het gebied van rechten van (Servische) minderheden, terugkeer van (Servische) vluchtelingen, hervorming van het justitieel apparaat, regionale samenwerking en het bestrijden van corruptie.
2. Interne markt: De Commissie concludeert dat Kroatië een functionerende markteconomie is die in staat moet zijn om te concurreren binnen de interne markt op middellange termijn, mits Kroatië een aantal openstaande zwakheden weet weg te werken door de hervormingsprogramma's op dit terrein te implementeren. De Kroatische economie heeft een behoorlijk niveau van macro-economische stabiliteit en een lage inflatie bereikt. Structurele hervormingen hebben geleid tot een vrije ontwikkeling van handel en prijzen en heeft privatisering bevorderd. De beroepsbevolking heeft een hoog opleidingsniveau en de infrastructuur is goed. De banksector en de toeristenindustrie zijn belangrijke economische pijlers. De facto is de Kroatische economie al goed geïntegreerd in die van de Unie. Verbeteringen zijn nog nodig op het gebied van wetgeving, het niveau van de administratieve lasten en landregistratie (kadaster). Het privatiseringsproces is nog niet afgerond en staatsbedrijven spelen nog een te grote rol in de economie. De scheepsbouw en de landbouw moeten verder hervormd worden. Het

belastingstelsel, sociale zekerheid en de publieke sector moeten verder gemoderniseerd worden om volledige integratie in de interne markt te bereiken.

3. ‘Acquis’: Ten aanzien van de 29 hoofdstukken van het acquis (die voor de nieuwe lidstaten de basis voor toetredingsonderhandelingen vormden) concludeert de Commissie dat Kroatië in staat wordt geacht het acquis op de middellange termijn toe te passen op het gebied van de EMU, statistiek, industriebeleid, MKB, wetenschap en onderzoek, onderwijs, cultuur, GBVB, externe relaties en financiën. Kroatië zal echter nog een inspanning moeten leveren op de gebieden die in relatie staan met de interne markt en handel om op middellange termijn het acquis toe te kunnen passen. Het gaat hierbij om: vrij verkeer van kapitaal, ondernemingsrecht, visserij, transport, energie, consumentenbescherming, douane en begrotingsdiscipline. Grote inspanningen zal Kroatië moeten plegen op de gebieden van vrij verkeer van personen, vrijheid van dienstverlening, concurrentie, landbouw, belasting, sociaal beleid en werkgelegenheid, telecom en informatie technologie, regionaal beleid en JBZ. Voor wat betreft milieu kan Kroatië pas op lange termijn en na aanmerkelijke inspanningen haar regelgeving (en met name de uitvoering ervan) in lijn met de Unie brengen.

De overheid functioneert nog niet op alle niveaus naar behoren. Vooral op het gebied van implementatie en naleving van wetgeving ligt nog veel werk in het verschiet. Volledige overname van het acquis zal echter een zaak van langere termijn en aanzienlijke investeringen zijn.

De Commissie geeft aan te verwachten dat Kroatië binnen een termijn van vijf jaar zal kunnen voldoen aan de korte- en middellange termijn-doelstellingen, zonder dat de Commissie daarbij vooruit wil lopen op de uiteindelijke toetredingsdatum.

Rechtsbasis van het voorstel: n.v.t.

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement: n.v.t.

Instelling nieuw Comitologie-comité: n.v.t.

Subsidiariteit en proportionaliteit: n.v.t.

Consequenties voor de EU-begroting:

Een besluit om met Kroatië te zijner tijd de toetredingsonderhandelingen te openen, zal betekenen dat Kroatië dan ook in aanmerking komt voor pre-accessiesteun. Momenteel beraadt de Commissie zich nog op de precieze financieringswijze van deze pre-accessiesteun. Cat.VII biedt nog ruimte om eventuele pre-accessiesteun aan Kroatië te financieren. Daarnaast maakt Kroatië deel uit van het *Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation* programma (CARDS programma) voor de westelijke Balkan dat doorloopt tot 2006.

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger:

Markttoegang voor nagenoeg alle Kroatische producten is reeds vastgelegd in een Interim Akkoord tussen de Europese Unie en Kroatië. Voor de overheden zijn verder geen financiële consequenties voorzien.

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering): n.v.t.

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerking treding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid: n.v.t.

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

Nederland heeft zich de afgelopen jaren voorstander betoond van integratie van de landen van de westelijke Balkan in de Euro-Atlantische structuren, mits zij voldoen aan de strenge criteria die daarvoor gelden. Integratie in de Euro-Atlantische structuren zal bijdragen aan de stabiliteit van deze regio en zal het welvaartsniveau van de mensen die er wonen gaandeweg verbeteren. Nederland heeft zich voor wat betreft Kroatië traditioneel kritisch getoond ten aanzien van de politieke criteria, zoals samenwerking van Kroatië met het Joegoslavië Tribunaal, regionale samenwerking en de terugkeer van vluchtelingen. Nederland heeft Kroatisch beleid om op deze terreinen voortgang te bereiken bilateraal ondersteund met substantiële hulpprogramma's. Nederland hecht ook aan de economische criteria, mede in het belang van de versterking van de economische betrekkingen. Via bilaterale samenwerkingsprogramma's heeft Nederland bijgedragen aan de transitie naar een markteconomie.